

ΕΚΤΑΚΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 24^{ΗΣ} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1998

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΑΓΑΠΗΤΟΥ Γ. ΤΣΟΠΑΝΑΚΗ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΥΠΟΔΟΧΗ
ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΡΙΧΟΠΟΥΛΟΥ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ κ. ΑΓΑΠΗΤΟΥ ΤΣΟΠΑΝΑΚΗ

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ὑποδέχεται σήμερα με χαρὰ στίς τάξεις της τὸ νέο μέλος της, τὸν διακεκριμένο ἰατρὸ καὶ σπουδαῖον ἄνθρωπο καὶ ἐπιστήμονα, κύριο Δημήτριο Τριχόπουλο. Κύριε συνάδελφε, σᾶς ὑποδεχόμεθα με χαρὰ στήν Ἀκαδημία καὶ σᾶς ἀπευθύνω τὸν πιὸ ἐγκάρδιο χαιρετισμό, μαζί με τίς θερμότερές μου εὐχές γιὰ γόνιμη καὶ δημιουργικὴ ἐργασία, καὶ ἀπὸ τῆ νέα σας θέση.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ μέχρι σήμερα προσφορά σας στήν ἐπιστήμη καὶ στήν ἔρευνα ἀλλὰ καὶ τὸ ἦθος σας ὑπόσχονται πολλὰ γιὰ τὸ μελλοντικὸ ἔργο καὶ τὴν συμβολή σας στοὺς κόλπους τοῦ Ἀνωτάτου Ἰδρύματος τῆς Χώρας.

Κύριε συνάδελφε ἀφοῦ σᾶς εὐχρηθῶ ὑγεία καὶ δύναμη γιὰ τὴ συνέχιση τῶν ἐπιστημονικῶν σας δραστηριοτήτων, σᾶς καλωσορίζω στήν Ἀκαδημία μας καὶ σᾶς καλῶ νὰ σᾶς περιβάλω με τὸ μέγα διάσημό της.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΤΣΑΝΙΩΤΗ

Ὁ κύριος Δημήτριος Τριχόπουλος, γιὸς τοῦ μικρασιάτη γιατροῦ Βασίλη Τριχόπουλου καὶ τῆς Αἰγυπτιώτισσας Ἀλεξάνδρας Καταροπούλου, γεννήθηκε τὸ 1938 στὸ Βόλο, ἔπου καὶ ὀλοκλήρωσε τίς ἐγκύκλιες σπουδές του. Σπούδασε ἰατρικὴ καὶ ἔγινε διδάκτωρ καὶ ὑφηγητῆς στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν. Ἀρχικὰ εἰδικεύτηκε στήν παθολογία καὶ τὴ μικροβιολογία, ἀλλὰ στὴ συνέχεια ἀφοσιώθηκε στήν ἐπιδημιολογία, τὴν προληπτικὴ ἰατρικὴ καὶ τὴ δημόσια ὑγεία. Μετεκπαιδεύτηκε στὰ Πανεπιστήμια Λονδίνου, Ὁξφόρδης καὶ Harvard. Στὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξε στενὸς συνεργάτης τοῦ ἀείμνηστου Πέτρου Βασιλειάδη, τὸν ὁποῖο διαδέχτηκε ὡς τακτικὸς καθηγητῆς στήν τότε Ἐδρα Ὑγιεινῆς καὶ Ἐπιδημιολογίας σὲ ἡλικία 34 ἐτῶν. Ἀπὸ τὸ 1972 μέχρι σήμερα ὑπηρετεῖ ὡς διευθυντῆς τοῦ Ἐργαστηρίου Ὑγιεινῆς

και 'Επιδημιολογίας του Πανεπιστημίου 'Αθηνών και ήδη είναι ο αρχαιότερος εν ενεργεία καθηγητής της Ιατρικής στη χώρα μας.

Το 1989 ο κ. Τριχόπουλος προσκλήθηκε να αναλάβει τη διεύθυνση του Τμήματος 'Επιδημιολογίας και στη συνέχεια του Κέντρου Πρόληψης Καρκίνου του Πανεπιστημίου Harvard, γεγονός τιμητικό και ασυνήθιστο στην ακαδημαϊκή ιστορία τόσο της χώρας μας όσο και του διακεκριμένου αμερικανικού Πανεπιστημίου. Με άδεια του Πανεπιστημίου 'Αθηνών, ο κ. Τριχόπουλος αποδέχτηκε την πρόσκληση και υπηρέτησε το Πανεπιστήμιο Harvard στις διακεκριμένες αυτές θέσεις μέχρι την 'Ανοιξη του 1996, όποτε υπέβαλε υποψηφιότητα στην 'Ακαδημία 'Αθηνών. Σήμερα υπηρετεί στο Πανεπιστήμιο 'Αθηνών, αλλά διατηρεί ταυτοχρόνως τον τίτλο του καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Harvard. Πρό μηνός του απονεμήθηκε ο τίτλος του πρόεδρου καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Karolinska της Στοκχόλμης.

Στην 25ετή καθηγητική του σταδιοδρομία στην 'Ελλάδα ο κ. Τριχόπουλος συνέβαλε στην προπτυχιακή και μεταπτυχιακή εκπαίδευση πολλών χιλιάδων ιατρών στους τομείς της επιδημιολογίας, προληπτικής ιατρικής και δημόσιας υγείας. 'Η σύγχρονη ιατρική έρευνα, όπως αυτή αντανακλάται στις δημοσιεύσεις των μεγάλων επιστημονικών περιοδικών, κινείται μεταξύ της μοριακής βιολογίας και της επιδημιολογίας. 'Η μοριακή βιολογία μελετά τη φυσιολογική δομή και τις μεταλλάξεις των γονιδίων, ενώ η επιδημιολογία επικεντρώνεται στη διευκρίνιση του ρόλου των γενετικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στην ανθρώπινη νοσολογία. 'Ο κ. Τριχόπουλος εισήγαγε και έμπέδωσε την επιδημιολογία στην ελληνική ιατρική με αποτέλεσμα να συμβάλει αποφασιστικά, ώστε οι 'Έλληνες γιατροί να υιοθετήσουν την ορθολογική επιδημιολογική προσέγγιση στην ιατρική έρευνα και τη δημόσια υγεία.

Τόσο στην 'Ελλάδα όσο και στις 'Ηνωμένες Πολιτείες, ο κ. Τριχόπουλος υπηρέτησε με συνέπεια τους πανεπιστημιακούς θεσμούς και αποτέλεσε στοργικό συμπαραστάτη εκατοντάδων νέων γιατρών στο ξεκίνημα της σταδιοδρομίας τους.

Οι έρευνες του Δημήτρη Τριχόπουλου και των συνεργατών του αποτελούν τον πυρήνα της ελληνικής βιβλιογραφίας για την επιδημιολογία διαφόρων νοσημάτων και τη δημόσια υγεία στη χώρα μας, ενώ όρισμένες από αυτές υπήρξαν πρωτοποριακές στην παγκόσμια ιατρική έρευνα. 'Υπήρξαν οι πρώτοι που επισήμαναν ότι το παθητικό κάπνισμα μπορεί να προκαλέσει καρκίνο του πνεύμονα και χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια. 'Η διαπίστωση αυτή συνέβαλε με τρόπο καίριο στην άνακοπή της καπνισματικής επιδημίας στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες του κόσμου. Για τις έρευνές του αυτές τιμήθηκε επανειλημμένα στις 'Ηνωμένες Πολιτείες. Μια άλλη έρευνά του τεκμηρίωσε για πρώτη φορά τη σχέση της ψυχολογικής φόρτισης με θανατηφόρα καρδιακά επεισόδια. 'Η σχετική εργασία περιελή-

φθη από τον εκδότη του αρχαιότερου και διακεκριμένου Ιατρικού περιοδικού Lancet στον κατάλογο των 27 πλέον σημαντικών εργασιών της Ιατρικής βιβλιογραφίας από των Ίπποκρατικών χρόνων μέχρι σήμερα. Παγκόσμια αναγνώριση έχουν επίσης οι πρωτοποριακές έρευνες του κ. Τριχόπουλου και των συνεργατών του για την Ιογενή και τη χημική αιτιολογία του καρκίνου του ήπατος και για τη διατροφική αιτιολογία των καρκίνων του παχέος εντέρου, του στομάχου και του μαστού. Η δημιουργικότητα του νέου συναδέλφου δέν έχει δείξει σημεία κάμψης. Από της έκλογής του στην Ακαδημία μέχρι σήμερα δύο έρευνές του είχαν ευρεία απήχηση στη διεθνή επιστημονική κοινότητα: μία από αυτές στον αμερικανικό πληθυσμό έδειξε ότι η συχνότητα των θανατηφόρων στεφανιαίων επεισοδίων μειώνεται, όταν αποφεύγεται ή εκθεση σε άκραιες θερμοκρασίες (JAMA)· άλλη, στον ελληνικό πληθυσμό, όδηγησε στην επισήμανση για πρώτη φορά της αιτιολογικής σχέσης μιας όρμόνης, της IGF-1, με τον καρκίνο του προστάτη (British Journal of Cancer).

Στην επιστημονική παραγωγή του κ. Τριχόπουλου περιλαμβάνονται ή συγγραφή 9 βιβλίων (6 ελληνικών, 3 ξενόγλωσσων) και 29 άλλων μονογραφιών και εκθέσεων και ή δημοσίευση ή συνδημοσίευση (συμπεριλαμβανομένων βιβλίων και μονογραφιών), 343 επιστημονικών εργασιών σε αγγλικά, αμερικανικά ή γαλλικά περιοδικά που εφαρμόζουν συστήματα αξιολογητικής κριτικής (peer reviews) και 256 εργασιών στον ελληνικό επιστημονικό ή γενικό τύπο. Οι εργασίες του αναφέρονται περισσότερο από 5.000 φορές στη διεθνή βιβλιογραφία.

Για το Δημήτρη Τριχόπουλο ή εκλογή του στην Ακαδημία ύπῆρξε ασφαλώς ή κορυφαία καταξίωση της επιστημονικής του σταδιοδρομίας. Έχει όμως δεχθεί και άλλες σημαντικές αναγνωρίσεις: Είναι άντεπιστέλλον μέλος της Βασιλικής Ιατρικής Ακαδημίας του Βελγίου, της Έθνικής Ιατρικής Ακαδημίας της Γαλλίας και επίτιμος διδάκτωρ του Πανεπιστημίου της Uppsala, του αρχαιότερου της Σουηδίας.

Ο νέος ακαδημαϊκός διαθέτει ένα όξύ, αλλά και πειθαρχημένο μυαλό. Πέρα από την ύψηλή εύφύια του είναι εργασιομανής, έχει έξαιρετική μνήμη και είναι δεξιοτέχνης στην ανάδειξη των ερευνητικών εύρημάτων του και στη συγγραφή επιστημονικών εργασιών. Διαθέτει ακόμη και μια ξεχωριστή ιδιότητα που ιδιαίτερος εκτιμάται στην αϊθουσα αυτή. Ο κ. Τριχόπουλος αναφέρει συχνά ότι θεωρεί ως μέγιστη τιμή που του έχει γίνει την παρασημοφόρησή του τό 1996 από το Δήμο Βόλου με τό χρυσό μετάλλιο της πόλης που γεννήθηκε και συμπληρώνει άμέσως με χαμόγελο ότι με τό Δήμαρχο του Βόλου ήταν συγκάτοικοι για πολλά χρόνια.

Άγαπητέ κύριε συνάδελφε, αγαπητέ Δημήτρη, σε καλωσορίζω εγγάρδια, σοῦ εύχομαι υγεία, μακροήμερευση, να συνεχίσεις τό έξαιρετικό ερευνητικό σου έργο και να δικαιώσεις τις προσδοκίες των συναδέλφων σου στην Ακαδημία ότι θα προσφέρεις και σ' αυτήν μεγάλο μέρος από τις πολλές δυνατότητες και ικανότητες που διαθέτεις.